

สำนักงาน | OFFICE
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม | OF INDUSTRIAL ECONOMICS

OIE SHARE

ปีที่ 4 ฉบับที่ 44 พฤศจิกายน 2558

ตุรกี

1 ประเทศ 2 ทวีป

โอกาสทางการค้า
และการลงทุนของผู้ประกอบการไทย

Contents

ประจำเดือนพฤศจิกายน 2558

Econ Focus:	ตุรกี 1 ประเทศ 2 ทวีป : โอกาสทางการค้าและการลงทุนของผู้ประกอบการไทย	3
Econ Review:	สรุปสถานการณ์การผลิตภาคอุตสาหกรรม เดือนกันยายน 2558	8
Sharing:	เกมโจรสลัดแบ่งสมบัติ กับการวางยุทธศาสตร์	10
รอบรู้ AEC:	ระบบการศึกษาของบรูไน... สวัสดิการอันยอดเยี่ยมที่รัฐมอบแก่ประชาชน	13
Movement		15

Editor's Note

สวัสดีคุณผู้อ่านทุกท่าน OIE SHARE ก้าวเข้าสู่เดือนพฤศจิกายน ฉบับนี้ยังมีสาระความรู้มาฝากคุณผู้อ่านเช่นเคย เริ่มจาก Econ Focus พบกับหัวข้อ ตุรกี 1 ประเทศ 2 ทวีป : โอกาสทางการค้าและการลงทุนของผู้ประกอบการไทย ส่วนสถานการณ์การผลิตอุตสาหกรรมประจำเดือนกันยายน 2558 จะเป็นอย่างไรพลิกเข้าไปดูได้เลยค่ะ

และในคอลัมน์ Sharing พบกับเพื่อน้องๆ เกมโจรสลัดแบ่งสมบัติ กับการวางยุทธศาสตร์ และสุดท้ายพลาดไม่ได้กับคอลัมน์ เก็บมาเล่า พบกับ การจัดการศึกษาของบรูไน...สวัสดิการอันยอดเยี่ยมที่รัฐมอบแก่ประชาชน แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้านะคะ ขอขอบคุณที่ติดตาม OIE SHARE มาโดยตลอด

สวัสดิ์ค่ะ

ที่ปรึกษา

ศิริรุจ จุลกะรัตน์

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรม

สุรพล ชามาตย์

รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรม

เพ็ญวิภา ไตรศิริพานิช

ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ

เศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สันธนา หิริศักดิ์สกุล

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

บรรณาธิการบริหาร

สมจิตต์ เอี่ยมวรชัย

กองบรรณาธิการ

ศุภิดา เสมอสุข, นาฏนดา จันทร์สุข,
ชาลี ชันศิริ, สมพิศ นาคสุข, ปิณชาน์ ศรีสังข์,
เจษฎา อุดมกิจมงคล, ประวีรา โพธิ์สุวรรณ,
กฤษฎา นุรักษ์, จักรพันธ์ เด่นดวงบริพันธ์,
บุญอนันต์ เสวตสิทธิ์, รัชวิน บุตตะวงษ์,
สุดาพร รักษาชาติ, ชุติมา ตั้งธนาอำรุง

OIE SHARE ยินดีรับฟังความคิดเห็น คำชี้แนะ และข่าวประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ติดต่อได้ที่ กองบรรณาธิการ OIE SHARE
กลุ่มประชาสัมพันธ์และบริการห้องสมุด สำนักบริหารกลาง สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 อีเมล : oieshare@oie.go.th

ข้อความที่ปรากฏใน OIE SHARE เป็นทัศนะของผู้เขียน

ตุรกี 1 ประเทศ 2 ทวีป :

โอกาสทางการค้าและการลงทุนของผู้ประกอบการไทย

สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

ข้อมูลพื้นฐาน

สาธารณรัฐตุรกีเป็นประเทศที่สวยงามด้วยมรดกโลกและสิ่งมหัศจรรย์ของโลก รวมทั้งร่องรอยแห่งอารยธรรมโบราณอันยิ่งใหญ่ มีเมืองหลวงคือ กรุงอังการา (Ankara) ซึ่งเป็นเมืองใหญ่อันดับ 2 รองจากนครอิสตันบูล (Istanbul) ตุรกีใช้ภาษาเตอร์กิช (Turkish) เป็นภาษาทางการ และมีศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ เป็นประเทศที่มีดินแดนอยู่ในสองทวีป ได้แก่ ทวีปยุโรปทางตอนใต้ที่เรียกว่า เทรซ (Thrace) และทวีปเอเชียทางฝั่งตะวันตกที่เรียกว่า อนาโตเลีย (Anatolia) ส่วนที่แยกอนาโตเลียและเทรซออกจากกันคือ ทะเลมาร์มารา และช่องแคบตุรกีซึ่งมักถือเป็นพรมแดนระหว่างทวีปเอเชียกับยุโรปจึงทำให้ตุรกีเป็นประเทศที่มีดินแดนอยู่ใน 2 ทวีป

ศักยภาพทางเศรษฐกิจ

ตุรกีเป็นหนึ่งในตลาดที่น่าสนใจ โดยมีประชากรราว 80 ล้านคน และมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 18 ของโลก และอันดับ 7 ในยุโรป ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) โตเร็วเป็นอันดับ 2 ในยุโรป และในแต่ละปีมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่า 30 ล้านคน สิ่งสำคัญที่สุด คือ ตุรกีมีความได้เปรียบด้านยุทธศาสตร์ทางภูมิประเทศซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อทางการค้าที่สำคัญ ได้แก่ ยุโรป-รัสเซีย-เอเชียกลาง-ตะวันออกกลาง ที่มีประชากรรวมกันถึง 1.6 พันล้านคน ครอบคลุม GDP รวมกันมากถึง 27 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จึงอาจกล่าวได้ว่าตุรกีเป็นประตูการค้าไปยัง 4 ภูมิภาครวมถึงแอฟริกา และประเทศในคาบสมุทรบอลข่านด้วย นอกจากนี้ กลุ่มชนชั้นกลางในตุรกีมีการขยายตัวเร็ว ซึ่งเป็นกลุ่มชนชั้นหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะในอนาคตที่จะมีกำลังซื้อหรือความสามารถในการใช้จ่ายมากขึ้นส่งผลให้ตลาดภายในประเทศเติบโต

ทั้งนี้ ตุรกีถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศกำลังโตใหม่อย่าง “The Next Eleven” (ประกอบไปด้วยตุรกี บังกลาเทศ อียิปต์ อินโดนีเซีย อิหร่าน เม็กซิโก ไนจีเรีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ และเวียดนาม) มีนโยบายการเมืองใกล้ชิดกับชาติตะวันตกโดยเป็นสมาชิกองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (NATO) องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) และสหภาพศุลกากร (Customs Union) ของยุโรป โดยรัฐบาลของตุรกีมีนโยบายการผลักดันให้เป็นผู้มีบทบาทชั้นนำโดยมุ่งหวังให้ติด 1 ใน 10 ของประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลกภายในปีพ.ศ. 2566 อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเสี่ยงขณะนี้คือปัญหาผู้ก่อการร้ายชาวเคิร์ด (PKK) และปัญหาไซปรัส

การค้า-การลงทุนระหว่างไทย - ตุรกี

อุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของตุรกี ได้แก่ ยานยนต์ สิ่งทอ เสื้อผ้า เหมืองแร่ เหล็กกล้า การผลิตปิโตรเลียม การก่อสร้าง และอาหาร สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ยานยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องแต่งกาย แบบถัก ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และเหล็กและเหล็กกล้า สินค้านำเข้าที่สำคัญของตุรกี ได้แก่ เชื้อเพลิงจากแร่และน้ำมัน เครื่องจักรกล ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เหล็กและเหล็กกล้า และยานยนต์ ตลาดส่งออกที่สำคัญของ ได้แก่ เยอรมนี อิรัก อิตาลีสหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส โดยไทยอยู่ในอันดับที่ 85 ส่วนตลาดนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ รัสเซีย จีน เยอรมนี สหรัฐอเมริกา อิตาลี โดยไทยอยู่ในอันดับที่ 33

ในส่วนของประเทศไทย สินค้าที่ส่งออกไปยังตุรกี 10 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ รถยนต์และส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก ยางพารา ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ยาง ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบสำหรับสินค้านำเข้าสินค้าจากตุรกี 10 อันดับแรก ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ด้ายและเส้นใย เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช เครื่องใช้ไฟฟ้า ในบ้าน เคมีภัณฑ์ สินแร่โลหะและผลิตภัณฑ์ ผ้าผืน และผลิตภัณฑ์ ทำจากพลาสติก ซึ่งไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้ามาโดยตลอด

สำหรับตัวเลขการลงทุนจากตุรกีในไทยอยู่ที่ 10,815 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งสูงกว่าการลงทุนของไทยในตุรกีที่มีเพียง 6,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (พ.ศ.2556) หากเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน ไทยเป็นคู่ค้าอันดับ 4 ของตุรกี โดยมีเวียดนามเป็นคู่ค้าอันดับ 1 รองลงมา คือ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ตามลำดับ ทั้งนี้ ได้มีผู้ประกอบการขนาดใหญ่ของไทยที่ไปลงทุนในตุรกีแล้ว ได้แก่ บริษัท CP Turkey (ผลิตภัณฑ์ไก่) และบริษัท Indorama (ผลิตภัณฑ์ ขวดพลาสติก)

โอกาสทางการค้าและการลงทุน

ตุรกีมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนและให้การคุ้มครองนักลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยสาขาการลงทุนที่น่าสนใจซึ่งผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพ ได้แก่ ธุรกิจเกี่ยวกับด้านบริการและการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร โรงแรม บริการด้านสปา อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร และประมง รวมทั้งผลิตภัณฑ์ฮาลาล จึงถือเป็นโอกาสของผู้ส่งออกไทยในการขยายการค้าและการลงทุนไปยังตุรกี เนื่องจากมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากไทยในปัจจุบันยังมีปริมาณน้อยมาก ผู้ส่งออกไทยควรหันมาสนใจและศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคของชาวตุรกีเพื่อที่จะได้สามารถดำเนินธุรกิจการค้าและการลงทุนระหว่างทั้งสองประเทศต่อไปในอนาคต เช่น พฤติกรรมชาวตุรกีที่นิยมใช้บัตรเครดิตในการซื้อสินค้าเกือบทุกประเภทนั้นหมายถึงความพร้อมที่จะใช้จ่ายเพื่อแลกกับคุณภาพของสินค้า อีกทั้งประชากรหญิงที่มีมากถึง 40 ล้านคนจากประชากรทั้งประเทศ ดังนั้น โอกาสการเติบโตของผลิตภัณฑ์สำหรับผู้หญิง อาทิ เสื้อผ้าชุดชั้นใน และเครื่องสำอางนับเป็นโอกาสที่ดี ทั้งนี้ หากพิจารณาในแง่ของอุตสาหกรรมรายสาขาที่จะมีความโดดเด่นในด้านการเติบโตทางการค้าระหว่างกันพบว่ามี ดังนี้

อุตสาหกรรมยางพารา ตุรกีมีความต้องการนำเข้าสูงสำหรับยางพาราและผลิตภัณฑ์ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มีการลงทุนร่วมกับต่างประเทศโดยตุรกีเป็นฐานการผลิตของบริษัทยางรถยนต์หลายบริษัท สินค้าที่ไทยส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าต้นน้ำ ได้แก่ น้ำยาง ยางดิบ และสินค้ากลางน้ำ ได้แก่ ยางแผ่นรมควัน และยางแท่ง หากมีการส่งเสริมการผลิตสินค้าปลายน้ำให้มากขึ้น ได้แก่ ถังมือ ยางล้อรถยนต์ ก็จะช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้าส่งออกได้

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เป็นอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งตุรกีเป็นประเทศที่ส่งออกเสื้อผ้ารายใหญ่ของโลก รวมทั้งเป็นผู้นำเข้าวัตถุดิบและสินค้าชิ้นกลางเพื่อการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

อุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วน ตุรกีมีศักยภาพในการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ได้แก่ รถตู้และรถบรรทุกขนาดใหญ่ ในขณะที่ไทยมีศักยภาพผลิตชิ้นส่วนยานยนต์รถนั่งส่วนบุคคลและรถกระบะ ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยอาจเข้าร่วมลงทุน (Joint Venture) เพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตและใช้ตุรกีเป็นฐานผลิตเพื่อส่งออกไปยังสหภาพยุโรป

อุตสาหกรรมอาหารและอาหารฮาลาล เป็นตลาดที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนเพราะขนาดตลาดที่ใหญ่มีประชากรถึง 80 ล้านคน มีอัตราขยายตัวของการบริโภคในระดับสูง อาหารแปรรูปมีแนวโน้มขยายตัวดี ตลาดหลัก คือ อิรัก สหภาพยุโรป รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย และยูเครน สินค้าอาหารที่ตุรกีนำเข้าส่วนใหญ่อยู่ในรูปวัตถุดิบไม่ว่าจะเป็นข้าวสาลี เมล็ดพืช น้ำมัน น้ำมันเมล็ดดอกทานตะวัน น้ำมันปาล์มดิบ ถั่วเหลือง ถั่วเลนทิลเมล็ดแห้ง เนื้อวัว เมล็ดโกโก้ ข้าวเปลือก วอลนัต อัลมอนด์ และเฮเซลนัต เนื่องจากตุรกีมีผู้แปรรูปอาหารจำนวนมาก หากนักธุรกิจไทยมีความประสงค์ที่จะส่งออกอาหารฮาลาลไปยังตุรกีอาจทำได้โดยการสำรวจและศึกษาตลาดเฉพาะตัวสินค้าหรืออาศัยช่องทางความร่วมมือกับบริษัทท้องถิ่นที่มีเครือข่ายอยู่แล้ว จะทำให้การจัดจำหน่ายทำได้ง่ายขึ้น

อุตสาหกรรมบริการโรงแรมและธุรกิจสปา หากพูดถึง “ฮาลาล” คนส่วนใหญ่จะนึกถึงเรื่อง “อาหาร” แต่ในความเป็นจริง นอกจากอาหารแล้ว ฮาลาลเป็นโอกาสทางธุรกิจที่ครอบคลุมหลากหลายสาขารวมถึง “โรงแรมและสปา” ที่ผ่านมาสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอังการา เคยจัดโครงการให้ผู้ประกอบการในธุรกิจการนวดฮาลาลของไทยเข้าร่วมโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในอาเซอร์ไบจานที่เป็นประเทศมุสลิมบ้านใกล้เรือนเคียงกับตุรกีมาแล้ว โดยการดำเนินโครงการดังกล่าวทำให้เห็นว่าธุรกิจนวดฮาลาลของไทย น่าจะมีศักยภาพในการจับคู่ธุรกิจกับโรงแรมฮาลาลของตุรกีได้

นอกจากนี้ การจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างไทย - ตุรกีที่กำลังเริ่มเจรจาถือเป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะเอื้อประโยชน์โดยตรงให้แก่ผู้ประกอบการไทยในการเข้าสู่ตลาดตุรกีที่มีศักยภาพและมีกำลังซื้อสูงได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะช่วยขยายการส่งออกสินค้าของไทยไปยังตุรกี ตลอดจนสามารถใช้ตุรกีเป็นสะพานเชื่อมต่อทางการค้าไปสู่ประเทศต่าง ๆ ได้รวมทั้งจะช่วยให้ไทยได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีทดแทนจากกรณีที่ตุรกีได้ตัดสิทธิ GSP ที่เคยให้กับไทยทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องเสียภาษีในอัตราปกติ ซึ่งสินค้าที่ไทยใช้สิทธิ GSP สูง เช่น ยานยนต์ขนส่งไม่เกิน 5 ตัน เครื่องปรับอากาศ ด้ายใยสังเคราะห์โพลีเอสเตอร์ ตู้เย็น และตู้แช่แข็ง เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ภายใต้โอกาสของตุรกีที่เป็นปัจจัยดึงดูดแล้ว การตระหนักถึงอุปสรรคด้านการค้าและการลงทุนก็จำเป็นต้องเรียนรู้เช่นกัน โดยสิ่งที่น่ากังวล คือ เรื่องปัญหาค่าเงินของตุรกีที่มีความผันผวนมากซึ่งนักลงทุนต้องเข้าใจและรับรู้ถึงการอ่อนค่าที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมทั้งความไร้เสถียรภาพทางการเมือง ความขัดแย้งกับชนกลุ่มน้อยชาวเคิร์ด อัตราเงินเฟ้อที่สูง และสถานการณ์ความไม่มั่นคงในภูมิภาคสำหรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจที่จะเข้าไปลงทุนและทำการค้ากับตุรกีต่อไปในอนาคต

จัดทำโดย

นางศุภวรรณ เทอดเกียรติบุรณะ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ข้อมูลอ้างอิง:

- เอกสารเผยแพร่ข้อมูลทั่วไปของประเทศตุรกี เว็บไซต์สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอังการาวันที่ 21 พฤษภาคม 2557
- ข้อมูลการประชุมเพื่อการจัดทำกรอบการเจรจาจัดทำ FTA ไทย - ตุรกี เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2558 ณ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สรุปสถานการณ์

การผลิตภาคอุตสาหกรรมเดือนกันยายน 2558

สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สถานการณ์การผลิตของอุตสาหกรรมสำคัญในเดือนกันยายน 2558 หดตัวร้อยละ 3.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลง ส่งผลให้เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลักชะลอตัวตามไปด้วย โดยเฉพาะประเทศจีน และกลุ่มประเทศอาเซียน แต่อย่างไรก็ตาม ความต้องการสินค้าภายในประเทศเริ่มฟื้นตัวจากการใช้จ่ายของภาคเอกชน และภาครัฐ ทำให้ดัชนีผลผลิตในอุตสาหกรรมสำคัญมีแนวโน้มหดตัวลดลง สำหรับอัตราการใช้กำลังการผลิตอยู่ที่ร้อยละ 58.8

โดยอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 2.6 เนื่องจากคำสั่งซื้อจากต่างประเทศลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลก แต่อย่างไรก็ตาม ความต้องการสินค้าบางกลุ่มผลิตภัณฑ์ในประเทศเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้น สำหรับอุตสาหกรรมการผลิต Hard Disk Drive ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 8.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยี ทำให้ความต้องการสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมลดลง

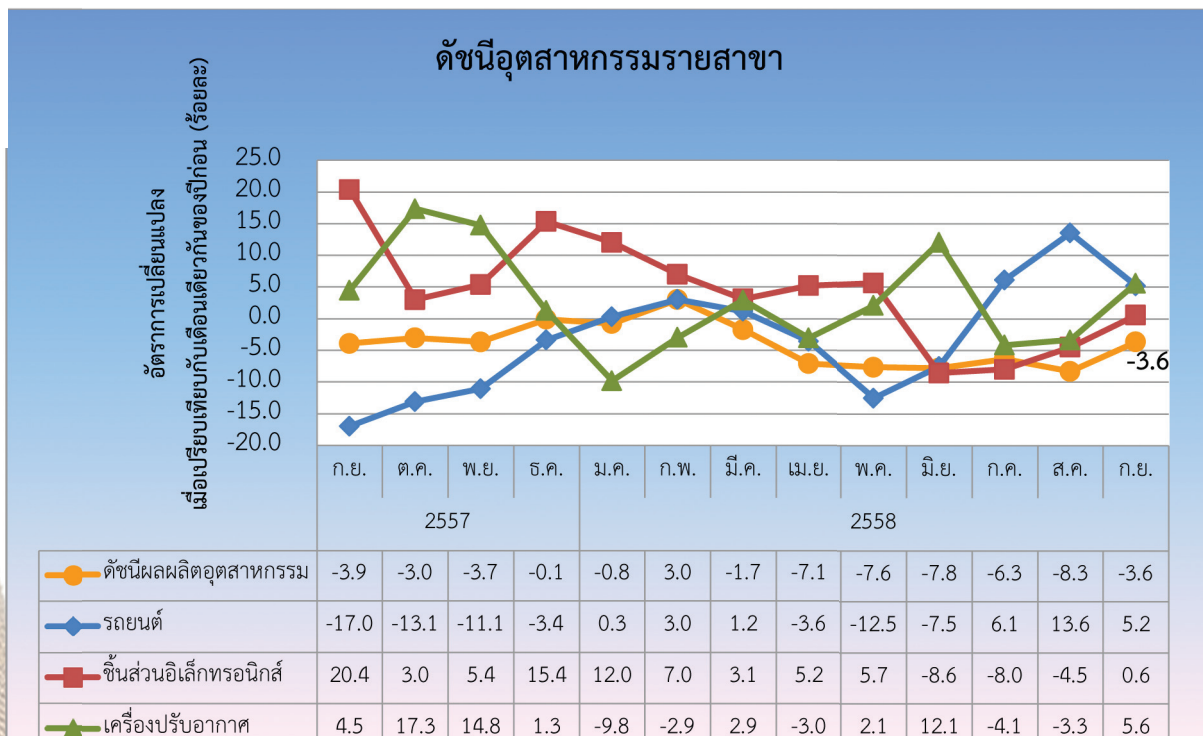
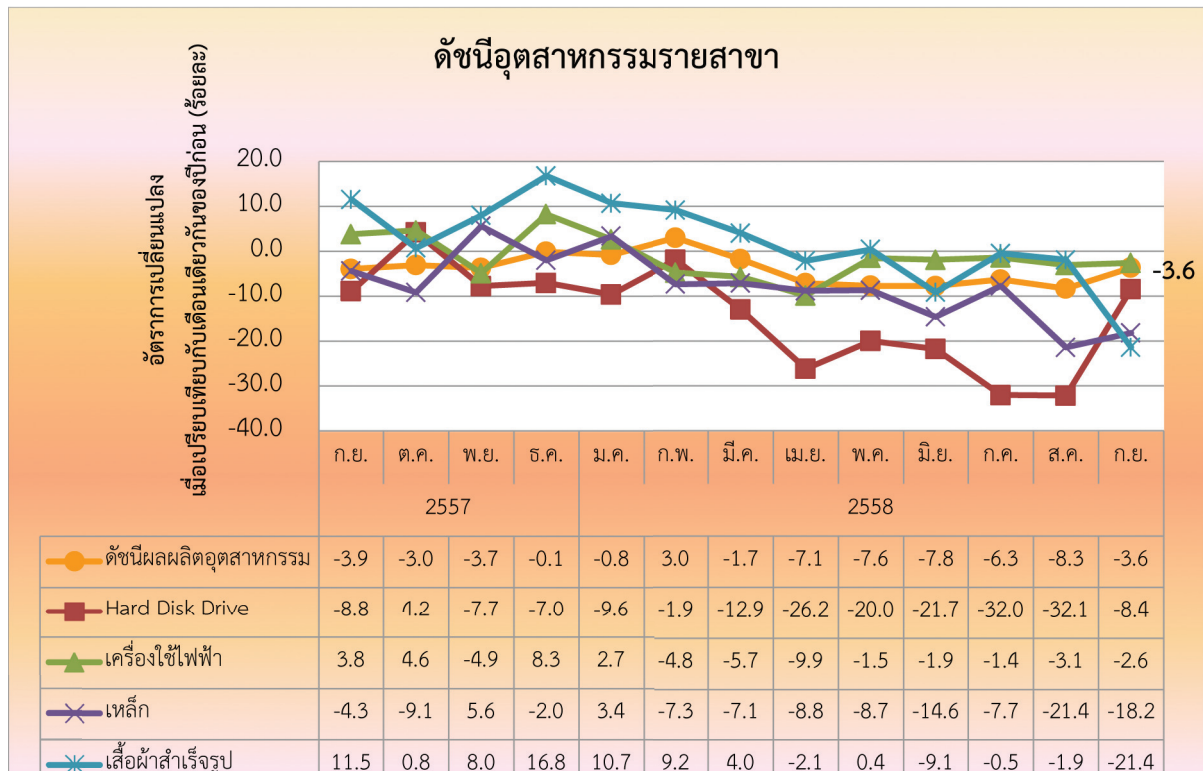
การผลิตเหล็ก ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 18.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน จากความต้องการใช้เหล็กในอุตสาหกรรมต่อเนื่องลดลง โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เหล็กที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร

การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 21.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากกำลังซื้อที่ลดลงทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ จากสถานการณ์เศรษฐกิจโลก สำหรับการผลิตสิ่งทอต้นน้ำ ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 6.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการผลิตเส้นใยสิ่งทอและผ้าผืนที่ลดลง เนื่องจากความต้องการในตลาดหลักอย่างอาเซียนลดลง และการชะลอการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป

สถานการณ์การผลิตรถยนต์ ดัชนีผลผลิตกลับมาขยายตัวร้อยละ 5.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากความต้องการสินค้าในกลุ่มรถกระบะจากกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และโอเชียเนีย ประกอบกับความต้องการรถยนต์ Eco Car จากสหภาพยุโรปที่ขยายตัวค่อนข้างสูง

อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีผลผลิตขยายตัวเล็กน้อยที่ระดับร้อยละ 0.6 ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการในตลาดโลกที่ยังคงขยายตัว สำหรับอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องปรับอากาศ ดัชนีผลผลิตกลับมาขยายตัวร้อยละ 5.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากยังคงมีคำสั่งซื้อจากประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลัก ประกอบกับความต้องการภายในประเทศที่ปรับเพิ่มขึ้น จากการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์แบบใหม่ออกสู่ตลาด

เกมโจรสลัดแบ่งสมบัติ กับการวางแผนยุทธศาสตร์

สำนักขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ

<http://www.gump.in.th>
f Dr.Noom MathLover

ลวลดีศรีรับท่านผู้อ่าน เพื่อน้องกลับมาพบท่านผู้อ่านอีกครั้งหลังจากที่ห่างหายจากวารสาร DIE Share ไปปีกว่า ๆ ตั้งแต่เพื่อน้องมีน้องๆ เพียงคนเดียว จนตอนนี้น้องอายุใกล้ 3 บวบ และน้องมีน้องสาวอายุจะ 4 เดือนแล้ว ถ้าท่านผู้อ่านที่รักเคยมีลูกหรือมีหลานมาแล้ว ก็คงจะทราบว่าปริมาณลูกที่เพิ่มขึ้นนั้น เป็นปรากฏการณ์ที่กินเวลาอ่านหนังสือหรือเว็บไซต์ดี ๆ เพื่อเอาแบบฉบับให้ท่านผู้อ่านที่รักแทบจะหาไม่ได้เลยทีเดียว (บ้ออ้อลั่น ๆ หุหุ)

อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนก่อนขณะน้องๆ และน้องพราวกำลังหลับ พี่น้องได้เข้า Facebook ที่มีเพื่อน ๆ ได้แชร์ต่อกันมา ซึ่งเพจนี้ชื่อว่า “Dr.Noom MathLover”¹ ว่าเป็นเพจของอาจารย์หนุ่มภาควิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อดีตนักเรียนค่ายโอลิมปิกวิชาการ สาขาคณิตศาสตร์ สำหรับท่านผู้อ่านที่ชอบคิดชอบคำนวณเชิญเข้าไปอ่านโจทย์ลับสมองได้ทุกวันพุธและวันเสาร์นะครับ โจทย์แรก ๆ ที่พี่น้องได้้อ่านคือโจทย์

“โจรสลัดแบ่งสมบัติ” โจทย์มีอยู่ว่า ในเรือลำหนึ่งมีโจรสลัด 5 คนที่อายุต่างกัน โดยชื่อตามลำดับของคนที่อายุมากไปหาน้อย คือ ก ข ค ง และ จ โดยทั้ง 5 คนต้องการแบ่งเหรียญทองคำ 100 เหรียญที่มีอยู่ตามข้อตกลงดังนี้

- (1) คนที่อายุมากที่สุดบนเรือจะเสนอข้อเสนอการแบ่งเหรียญทองคำ และทุกคนบนเรือ (รวมทั้งคนที่อายุมากที่สุด) ต้องโหวตว่าจะสนับสนุนหรือไม่สนับสนุนข้อเสนอ
- (2) ถ้าคนที่โหวตสนับสนุนข้อเสนอมีอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของคนที่โหวต จะต้องแบ่งเหรียญทองคำตามข้อเสนอนั้น แต่ถ้าผลโหวตสนับสนุนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคนที่โหวต คนที่เสนอข้อเสนอจะถูกโยนลงทะเลไปและกระบวนการทั้งหมดจะถูกเริ่มต้นอีกครั้งกับโจรสลัดที่เหลืออยู่บนเรือ

(3) โจรสลัดทุกคนเข้าใจกันดีว่าทุกคนเป็นคนกระหายเลือด หากมีข้อเสนอที่ทำให้โจรสลัดคนหนึ่งเห็นว่าไม่มีความต่างระหว่างการโหดสนับสนุนและไม่สนับสนุน (นั่นคือได้เหรียญทองคำเท่ากัน) เขาจะเลือกโหดไม่สนับสนุน โดยมีข้อมูลเพิ่มเติมว่า โจรสลัดทุกคนฉลาด มีเหตุผล เก่งคณิตศาสตร์ โลก และไม่ต้องการที่จะตายโดยการถูกโยนทิ้งลงทะเล แล้วจะเกิดอะไรขึ้นในการแบ่งเหรียญทองคำครั้งนี้?

หลังจากอ่านโจทย์เสร็จ ฟอนน็องก็เริ่มปัดฝุ่นความรู้เรื่องคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะทฤษฎีเกม (Game Theory) ที่ลางเลือนอยู่ในสมอง ฟอนน็องคุ้น ๆ ว่าทฤษฎีเกมมีการอธิบายเรื่องเกมในหลายรูปแบบ ทั้งเกมที่ผลรวมได้ศูนย์ (Zero Sum Game) หรือผลรวมไม่ได้ศูนย์ (มีทั้งได้ผลรวมเป็นลบ Negative Sum Game หรือผลรวมเป็นบวก Positive Sum Game หรือที่คนทั่วไปเรียกว่าสถานการณ์ชนะทั้งคู่ Win-Win) เกมที่มีการร่วมมือกัน (Cooperative Game) หรือเกมที่ไม่มีความร่วมมือกัน (Non-Cooperative Game) เกมแบบเล่นครั้งเดียว (One Shot Game) เกมที่มีการเล่นซ้ำได้ (Repeated Game) ฯลฯ

ซึ่งเมื่อศัพท์เฉพาะของทฤษฎีไหลบ่าเข้ามา สมองของฟอนน็องก็เริ่มออกอาการเบลอ แล้วกลับคืนสู่สามัญ ... คือ การใช้สัญชาตญาณในการเดาคำตอบ 555 ฟอนน็องคุ้น ๆ ว่าโจทย์แบบนี้เป็นเกมที่ผลรวมได้ศูนย์ และเล่นครั้งเดียว จุดสมดุล (Equilibrium) ของเกมมักอยู่ในแค่ 2 รูปแบบ คือ ถ้าไม่ใช่โจรสลัดทุกคนได้เหรียญทองคำเท่ากัน (คนละ 20 เหรียญ) ก็ต้องมีคนใดคนหนึ่งได้เหรียญส่วนมาก (คล้าย ๆ เกมที่ผู้ชนะได้ทั้งหมด Winner takes all) ซึ่งก็เป็นไปตามกรณีหลังครับ คือเมื่อเหลือไป

ดูเฉลี่ยแล้ว (แหะ ๆ คิดไม่ออกขอลอกเฉลี่ยแล้วกัน) วิธีแบ่งที่จะเกิดขึ้นคือโจรสลัด ก ได้ 98 เหรียญ โจรสลัด ค และ จ ได้เท่ากันคือคนละ 1 เหรียญ ส่วนที่เหลือไม่ได้เหรียญเลย (ท่านผู้อ่านที่สงสัยว่าทำไมแบ่งกันไม่ยุติธรรมแบบนี้ ดูค่าเฉลี่ยได้ที่ท้ายบทความครับ)²

ซึ่งเมื่อกลับมาวิเคราะห์กับงานการวางแผนยุทธศาสตร์องค์กร และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ฟอนน็องทำอยู่ ก็เกิดข้อสังเกตขึ้นมา 3 ข้อครับ คือ

1. การวางแผนยุทธศาสตร์ของเราได้ใส่ใจทางเลือกของผู้เล่นคนอื่นด้วยหรือไม่ คือ บ่อยครั้งในการจัดทำยุทธศาสตร์โดยเฉพาะของภาครัฐเราจะให้ความสนใจแค่การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน และภายนอกเท่านั้น ไม่ว่าจะใช้วิธีการแบบ SWOT Analysis, TOWS Matrix, Five Force Model, Diamond Model ฯลฯ แต่มักไม่ได้มีการวิเคราะห์ว่าคู่แข่ง หรือผู้เล่นคนอื่นเขาจะเลือกทางเลือกใด คืออาจจะมีบ้างที่เราทำนาย ยุทธศาสตร์ หรือนโยบายของคู่แข่ง หรือของประเทศอื่นมาพิจารณาด้วย แต่แทบจะไม่มีเลยที่เราจะพิจารณาทางเลือกหลักของประเทศเหล่านั้น (ในทฤษฎีเกมเรียกทางเลือกหลักที่ผู้เล่นจะเลือก ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดว่า Dominant Strategy)

ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้น คือ เราก็กะลอมจะวางแผนยุทธศาสตร์ไปคล้าย ๆ กับองค์กรอื่น (หรือของประเทศอื่น ๆ) หรือคล้าย ๆ เป็นกลยุทธ์ขอล้นด้วยคน (Me Too Strategy) ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์แบบขอล้นด้วยคนนี้เราเห็นได้บ่อยว่าส่วนมากผู้ที่ได้ประโยชน์สูงสุดคือผู้นำตลาด ส่วนรายอื่น ๆ มักจะทำประโยชน์ได้แค่บางช่วงของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และมักเป็นผู้รับความเสี่ยงมากที่สุดเมื่อสถานการณ์หรือความนิยมของสินค้าเปลี่ยนไป เช่นเดียวกันกับการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ซึ่งหากทุกประเทศวิเคราะห์มาเหมือน ๆ กัน และวางแผนยุทธศาสตร์เหมือน ๆ กัน คือตอบสนองต่อกระแสโลก (Mega Trend) ผู้ที่จะได้ประโยชน์ที่สุด ก็คือ ประเทศที่สามารถเป็นเจ้าตลาดในสินค้านั้น ๆ ก่อน ซึ่งก็มักเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วนั่นเอง ขณะที่ประเทศที่กำลังพัฒนาตามหลังก็มักต้องติดกับดักรับความเสี่ยงในการพัฒนาสินค้าไป

ดังนั้น เป็นไปได้หรือไม่ ที่ในการวางแผนยุทธศาสตร์ เราจะนำทางเลือกหลักของผู้เล่นต่าง ๆ เหล่านี้มาประกอบด้วย เช่น เมื่อพิจารณาแล้ว จะมีหลาย ๆ ประเทศกำลังเกาะกระแส Mega Trend เราก็ก็นำมาพิจารณาใช้ประโยชน์โดยเลือกทางเลือกเฉพาะ (Niche) ของเราขึ้นมาเอง ดูว่าประเทศอื่น ๆ จะเลือกทางเลือกใด แล้วว่าเรามีความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ส่วนของเราก็ใช้วิธีการสร้างการมีส่วนร่วม (Cooperative) เพื่อใช้ประโยชน์จากการพัฒนาของประเทศเหล่านั้นแทน

2. การวางแผนยุทธศาสตร์ของเราเป็นคนริเริ่มหรือเป็นผู้ตาม อย่างที่เห็นในตัวอย่างของเกมโจรสลัดแบ่งสมบัติ คือ โจรสลัด ก ผู้ริเริ่มการแบ่งสมบัติ หรือผู้เล่นก่อนได้ประโยชน์อย่างมากในเกมนี้คือ ได้เหรียญทองถึง 98 เหรียญ จากเหรียญทั้งหมด 100 เหรียญ ในขณะที่โจรสลัดรายอื่นมีทั้งที่ได้แค่เหรียญเดียว หรือที่ไม่ได้เหรียญเลย ดังนั้น บ่อยครั้งที่การเจรจาต่าง ๆ ผู้ริเริ่มการเจรจามักจะกำหนดเงื่อนไขที่บริษัท หรือประเทศตัวเองได้ผลประโยชน์สูงสุด ซึ่งหากเราเป็นแค่ผู้ตาม โอกาสที่เราจะเสียเปรียบในเกมนั้น ๆ ก็จะมีมากขึ้นไปด้วย ดังนั้นเราอาจจะต้องกลับมามองว่าการเจรจาการค้าต่าง ๆ ที่ประเทศเรามีอยู่ตอนนี้ เราได้ประโยชน์เต็ม ๆ จริง ๆ หรือไม่ หรือได้เพียงเศษ ๆ จากที่เหลือมาจากผู้ริเริ่มการเจรจา หรือมีบ่อยครั้งแค่ไหนที่เราเป็นผู้ดำเนินการ

เชิงรุก คือ เป็นผู้ริเริ่มการเจรจาต่อรองกับผู้เล่นอื่น ๆ ขึ้นมาเอง หรือแม้แต่การวางยุทธศาสตร์ภายในประเทศหรือภายในองค์กร เราวางยุทธศาสตร์บางด้านเพราะเรารับฟังหรือตอบสนองข้อเรียกร้องของผู้อื่น (เช่น ภาคเอกชน นักการเมือง นักวิชาการ ผู้บริหารหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ที่มีบทบาท ฯลฯ) หรือไม่ หรือว่าเราเป็นผู้ริเริ่มเพราะเห็นแก่ทิศทางที่ควรจะเป็นจริง ๆ ดังนั้นในการวางยุทธศาสตร์จึงต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ที่จะริเริ่มและชักจูงผู้เล่นอื่น ๆ ให้คล้อยตามเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประเทศหรือต่อองค์กรของเราให้มากที่สุด

3. การวางยุทธศาสตร์ของเรามองที่ประโยชน์ของเราหรือประโยชน์โดยรวม สำหรับข้อสังเกตข้อนี้ อาจจะไม่เห็นชัดเจนในเกมโจรสลัดแบ่งสมบัติเนื่องจากเป็น Zero Sum Game แต่ในเกมอื่น ๆ โดยเฉพาะเกมที่มีการร่วมมือกันได้ (Cooperative Game) จะเห็นชัดกว่า โดยตัวอย่างคลาสสิกคือ เกมความลำบากใจของนักโทษ (Prisoner's Dilemma)³ ซึ่งถ้าท่านผู้อ่านจำได้เกมนี้จะกล่าวถึงนักโทษ 2 คนซึ่งถูกจับตัวมาพร้อมกัน แต่ถูกจับสอบสวนคนละห้อง ถ้าต่างฝ่ายต่างปฏิเสธอาจถูกกักขังไว้สอบสวนเพิ่มเติมอีกคนละเล็กน้อย เช่นคนละ 1 เดือน แต่ถ้ามีคนใดคนหนึ่งสารภาพคนที่สารภาพจะถูกกักขังไว้เป็นพยานและเพื่อนร่วมแก๊งค์จะถูกกักขังตามความผิด

(เช่น 1 ปี) แต่ถ้าต่างคนต่างสารภาพจะได้รับการลดหย่อนเหลือจำคุกเพียงคนละ 3 เดือน เป็นต้น ซึ่งข้อสรุปของเกมนี้ คือ ทางเลือกที่ดีที่สุดของนักโทษแต่ละคน (ซึ่งต่างไม่แน่ใจในทางเลือกของอีกฝ่าย) คือต่างคนต่างสารภาพ (คือยอมติดคุกกันคนละ 3 เดือนแทนที่จะต่างคนต่างปฏิเสธและติดคุกเหลือเพียงคนละเดือนเดียว) ซึ่งตัวอย่างของเกมนี้นำไปสู่ข้อสังเกตที่ว่ากรณีที่หน่วยย่อยแต่ละหน่วยได้รับประโยชน์สูงสุดนั้น ไม่จำเป็นที่สังคมโดยรวมจะได้รับประโยชน์สูงสุดด้วย

ซึ่งนำมาสู่ตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่างในชีวิตจริง เช่น การใช้นโยบายประชานิยม (คือถ้าพรรคตรงกันข้ามใช้นโยบายประชานิยม โดยพรรคเราไม่ใช่ พรรคเราก็จะได้คะแนนเสียงน้อยกว่า สุดท้ายทุกพรรคจะเลือกใช้นโยบายประชานิยมโดยไม่คำนึงถึงภาระหนี้สินที่จะเกิดขึ้นของประเทศ) การเสนองบประมาณแบบเบี้ยหัวแตก (เนื่องจากการเสนองบประมาณโครงการขนาดเล็กแบบกระจายความเสี่ยงมีโอกาสจะถูกตัดลดงบประมาณน้อยกว่า ดังนั้นหลาย ๆ หน่วยงานจึงร่วมกันเสนองบประมาณในโครงการขนาดเล็ก ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมน้อย และมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการโดยรวมมากกว่าแทน) หรือการเสนอจัดตั้งหน่วยงานใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (เนื่องจากการเสนอจัดตั้งหน่วยงานจะได้รับงบประมาณและบุคลากรเพิ่มมากขึ้นมาก ในขณะที่หน่วยงานที่ไม่ขอจะได้รับการงบประมาณและบุคลากรในอัตราเท่าเดิม ดังนั้นแต่ละหน่วยงานจะพยายามขอจัดตั้งองค์กรใหม่ หรือขยายหน่วยงาน โดยไม่เลือกแนวทางที่จะยุบรวมหน่วยงาน บูรณาการงาน หรือใช้วิธีการบริหารจัดการให้ยืดหยุ่น)

ดังนั้นในการวางยุทธศาสตร์แต่ละครั้ง นอกจากการวิเคราะห์ตามทฤษฎีปัจจัยภายใน-ภายนอกที่เราใช้กันเป็นประจำแล้ว ฟอน็องกว่าเรายังควรกลับมาพิจารณายุทธศาสตร์ของเราอีกครั้งหนึ่งว่าถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมจริง ๆ แล้วหรือไม่ หรือเป็นประโยชน์เฉพาะต่อองค์กรหรือหน่วยงานของเราเท่านั้น (ซึ่งอาจจะดีในระยะหนึ่ง แต่สุดท้ายสังคมจะเสียประโยชน์มากกว่า) ซึ่งแน่นอนว่าการจะให้คนอื่นคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวคงเป็นไปได้ยาก แต่ถ้าเราสร้างสังคมหรือองค์กรของเราให้มีฮีโร่ได้ปะ คือ สร้างกลไกการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม (หรือกลุ่มคนต่าง ๆ ในองค์กร) เป็นแรงสอดส่องและกดดันไม่ให้ใครคนใดคนหนึ่งเอาเปรียบเกินไป รวมถึงพัฒนาโลกทั้งกฎหมาย กฎระเบียบ หรือแนวทางปฏิบัติที่จะเอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมก่อน ฟอน็องกว่าก็เชื่อว่าประเทศไทยเราหรือองค์กรของเราก็คงจะผ่านพ้นสถานการณ์ความยากลำบากทั้งทางเศรษฐกิจและการเมืองในช่วงนี้ไปได้

... ด้วยความปรารถนาดีครับ.

¹จัดทำโดย .. ฟอน็อง (นายจักรพันธ์ เด่นดวงบริพันธ์)

ดูรายละเอียดใน <https://www.facebook.com/Dr.NoamMathLover>

²วิธีการได้มาซึ่งคำตอบต้องใช้วิธีการพิจารณาย้อนกลับในกรณีที่มี 2 คนไปถึงกรณีที่มี 5 คน ดังนี้

a) ในกรณีที่เหลือ 2 คน นั่นคือ ง และ จ จะพบว่าไม่ว่า ง จะเสนออย่างไร เขาก็จะสนับสนุนตัวเองก็ถึงครึ่งหนึ่งของคนโหวตแล้ว ดังนั้น ง จะเสนอ ง=100 จ=0

b) ในกรณีที่เหลือ 3 คน นั่นคือ ค ง และ จ จะได้ว่า ค จะเสนอดังนี้ ค=99 ง=0 จ=1

เพราะวิธีนี้ ค และ จ จะโหวตสนับสนุน (เหตุที่ ง ต้องโหวตสนับสนุนเพราะแบบนี้ยังได้ 1 เหรียญ แต่ถ้าโหวตไม่สนับสนุน ก็ทำให้เกิดกรณี (a) ซึ่ง จ จะไม่ได้อะไรเลย)

c) ในกรณีที่เหลือ 4 คน นั่นคือ ข ค ง และ จ จะได้ว่า ข จะเสนอดังนี้ ข=99 ค=0 ง=1 จ=0

เพราะวิธีนี้ ข และ จ จะโหวตสนับสนุน (เหตุที่ ง ต้องโหวตสนับสนุนเพราะแบบนี้ยังได้ 1 เหรียญ แต่ถ้าโหวตไม่สนับสนุน ก็ทำให้เกิดกรณี (b) ซึ่ง ง จะไม่ได้อะไรเลย)

d) ในกรณีที่เหลือ 5 คน ก จะเสนอดังนี้ ก=98 ข=0 ค=1 ง=0 จ=1 เพราะวิธีนี้ ก และ จ จะโหวตสนับสนุน (เหตุที่ ค และ จ ต้องโหวตสนับสนุนเพราะแบบนี้ยังได้ 1 เหรียญ แต่ถ้าโหวตไม่สนับสนุน ก็ทำให้เกิดกรณี (c) ซึ่ง ค และ จ จะไม่ได้อะไรเลย)

³ดูรายละเอียดใน <https://th.wikipedia.org/wiki/ความลำบากใจของนักโทษ>

ประเทศบรูไนมีชื่อทางการว่า เนการาบรูไนดารุสซาลาม (Negara Brunei Darussalam แปลว่าดินแดนแห่งความสุข) เป็นประเทศที่ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะบอร์เนียวในทะเลจีนใต้พรมแดนทางทิศตะวันออก ตะวันตกและทิศใต้ติดเขตซาราวัก ประเทศมาเลเซีย แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 เขต คือ บรูไน-มูอาราเบเลต คูตง และเตมบูรง มีเมืองหลวงชื่อว่าบันดาร์เสรีเบกาวัน

บรูไนเป็นประเทศเดียวที่มีการปกครองภายใต้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นทั้งประมุขของประเทศ นายกรัฐมนตรีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้รับเอกราชจากการเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักรเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2527 พร้อมกับการกำหนดรัฐธรรมนูญในวันเดียวกัน รัฐธรรมนูญดังกล่าวกำหนดให้พระมหากษัตริย์ของบรูไนต้องเป็นชาวบรูไนเชื้อสายมาเลย์โดยกำเนิด และนับถือศาสนาอิสลามนิกายสุหนี่เท่านั้นพระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบัน คือสมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญ์อัสซานัลโบลเกียห์มูฮิซซัดดิน วัดเดาเลาะห์ ซึ่งทรงเป็นสมเด็จพระราชาองค์ที่ 29 พระองค์ทรงเป็นองค์พระประมุขของประเทศตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2510

บรูไนถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเป็นอย่างมาก และมีความมั่งคั่งเป็นอันดับสองในกลุ่มประเทศอาเซียนรองจากสิงคโปร์ นอกจากนี้ บรูไนยังเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่เป็นอันดับสามในภูมิภาคอาเซียน รองจากอินโดนีเซีย และมาเลเซีย

บรูไนมีการจัดระเบียบสังคมตามข้อบัญญัติของศาสนาอิสลามและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยมีระบบรัฐสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะเป็นประเทศที่มีค่าครองชีพสูงมากแห่งหนึ่งของโลกก็ตาม แต่รัฐบาลได้ให้สวัสดิการอย่างดีเลิศแก่ประชาชน อาทิ ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ส่วนบุคคล ค่ารักษาพยาบาลฟรี การจัดการศึกษาให้ประชาชนฟรีเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 12 ปี ด้วยวิสัยทัศน์อันดีเยี่ยมของผู้นำได้นำประเทศเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมีนโยบายเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ

ระบบการศึกษาบรูไน...

สวัสดิการอันยอดเยี่ยมที่รัฐมอบแก่ประชาชน

สำนักบริหารกลาง

ของประเทศจากการเน้นพึ่งพำน้ำมันเป็นหลักไปสู่การสร้างโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มีความหลากหลาย โดยจะเห็นได้จากการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเข้ามามีบทบาทมากขึ้นและมีมาตรการเปิดเสรีด้านการค้า สร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนจากต่างประเทศ

นโยบายการศึกษาเป็นส่วนสำคัญทำให้ประเทศเกิดความมั่นคง

จากนโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้ประชาชนฟรีเป็นเวลาอย่างน้อย 12 ปีและมีการบรรจุนโยบายการศึกษาแห่งชาตินี้ไว้ในรัฐธรรมนูญของบรูไนเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 ได้มีการกำหนดการศึกษาภาคบังคับ (Compulsory Education Order พ.ศ. 2550) ให้เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 9 ปี เริ่มตั้งแต่อายุ 6-15 ปี ไม่ว่าจะเป็นเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐหรือเอกชนก็ได้ อย่างไรก็ตามด้วยการเป็นประเทศที่ร่ำรวยรัฐจึงสามารถจัดการศึกษาให้ฟรีไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้สมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญ์อัสซานัลโบลเกียห์มูฮิซซัดดิน วัดเดาเลาะห์ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของประชากรและกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หลักของประเทศภายใต้แผนชาติที่ชื่อว่า Brunei's 2035 National Vision หรือ วิสัยทัศน์แห่งชาติ คือ การศึกษาที่มีคุณภาพ นำประเทศพัฒนาไปสู่สันติสุขและความมั่งคั่ง โดยมุ่งมั่นที่จะปั้นประชากรบรูไนให้เป็นบุคคลที่มีการศึกษาสูงและมีฝีมือ กระทรวงศึกษาธิการ

จึงเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการเตรียมความพร้อมสำหรับประชากรหนุ่มสาวที่จะสามารถเผชิญกับการแข่งขันสูงบนฐานความรู้ของโลกได้ดียิ่งขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระบบการศึกษาแห่งชาติระบบใหม่ภายใต้หลักการและปรัชญาจรรงกักติดต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในศาสนาอิสลามมาเลย์ ชื่อว่า Sistem Pendidikan Negara Abad Ke-21 หรือ SPN 21 (National Education System for Twenty- First Century) โดยเน้นนโยบายคือ 1. ส่งเสริมและรักษาภาษามาเลย์ที่จะยังคงมีบทบาทสำคัญอย่างต่อเนื่องในระบบการศึกษาของบรูไนดารุสซาลาม ในขณะที่ภาษาอังกฤษไม่ได้ถูกทอดทิ้ง 2. ให้มีการสอนอิสลามศึกษาเพื่อให้นับถือศาสนาอิสลามและวิถีชีวิตแบบอิสลามถูกบูรณาการเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสม 3. จัดการศึกษาแก่เด็กบรูไนทุกคนอย่างน้อย 12 ปี นับตั้งแต่อ่อนวัยเรียน (1 ปี) ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 4. จัดให้มีการใช้หลักสูตรทั่วไปและการสอบของรัฐทั่วไปในทุกโรงเรียนทั่วประเทศ 5. เปิดโอกาสและเตรียมเด็กและเยาวชนให้ได้รับการศึกษาตามความต้องการและมีศักยภาพเพื่อการพัฒนาประเทศ 6. สร้างเอกลักษณ์ประจำชาติ ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

และ 7. สร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมีความคล่องตัว เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงของประเทศ นอกจากนี้รัฐบาลยังมีความพยายามที่จะปลูกฝังความรู้และทักษะที่จำเป็นเพื่อให้ประชากรของประเทศสามารถ แข่งขันได้ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ มุ่งให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นใน 3 วิชาหลักคือภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สร้างค่านิยมและเจตคติที่ถูกต้อง และสร้างความพร้อมเพื่อที่จะสามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ ในการนี้ กระทรวงศึกษาธิการของประเทศ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการ กำหนดนโยบายการศึกษาและนำสู่การปฏิบัติ ได้วางนโยบายการกำหนดหลักสูตรการศึกษาใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว วางแผนทบทวนโปรแกรมการศึกษาระดับสูงและแผนกลยุทธ์จัดสรรงบประมาณและการระดมทรัพยากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับแผน SPN 21 นี้พร้อมกับจัดทำตัวชี้วัด KPI ในแต่ละด้านเพิ่มขึ้นมาอีกด้วย

โดยบรูไนคาดว่า ภายใน พ.ศ.2578 บรูไนดารุสซาลามจะได้รับการยอมรับว่าประสบความสำเร็จในการพัฒนาคนให้มีการศึกษาดีและมีทักษะสูง มีคุณภาพชีวิตที่ดี เศรษฐกิจมีพลังและยั่งยืน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการบรูไนยังได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาระยะยาว ชื่อ Brunei Darussalam's Long-Term Development Plan 2035 หรือ Wawasan 2035 ซึ่งออกในเดือนมกราคม พ.ศ.2551 ที่มุ่งเรื่องการสร้างคนที่มี การศึกษา มีทักษะระดับสูงและประสบความสำเร็จ โดยสร้างระบบการศึกษาขั้นเยี่ยมที่ให้โอกาสประชาชนทุกคนพัฒนาได้สอดคล้องกับเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมทั้งส่งเสริมความสำเร็จในด้านกีฬาและศิลปะ

ระดับการศึกษาของบรูไนดารุสซาลาม

การศึกษาของประเทศบรูไนจะใช้ภาษาอังกฤษและภาษามลายูในการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมจนถึงประถมศึกษาปีที่ 3 ครูจะสอนทุกวิชาด้วยภาษามลายู ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษในการสอน สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป โรงเรียนจะใช้ทั้งภาษามลายูและภาษาอังกฤษในการสอน โดยภาษามลายูใช้สำหรับสอนวิชาเกี่ยวกับมาเลย์ ความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม พลศึกษา ศิลปะและการช่าง และวิชาหน้าที่พลเมือง ส่วนภาษาอังกฤษใช้ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เป็นต้น โดยการแบ่งระดับการศึกษาของบรูไนจะแบ่ง ดังนี้

● **ระดับก่อนประถมศึกษา** เด็กทุกคนต้องเข้าศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา 1 ปี เมื่ออายุ 5 ขวบ หลังจากนั้นจึงเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษา เด็กก่อนวัยเรียนจะเรียนรู้ภาษาพื้นฐาน ตัวเลข มารยาท ความรู้พื้นฐานของศาสนาอิสลาม การเคลื่อนไหว วินัย การร้องเพลง การพัฒนาพละการ

● **ระดับประถมศึกษา** การศึกษาระดับประถมศึกษาแบ่งออกเป็นสองระดับคือ ระดับประถมต้น 3ปีและประถมปลาย2-3ปีหลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา 6 ปี นักเรียนจะต้องเข้ารับการทดสอบข้อสอบกลาง (PCE : Primary Certificate of Examination) ซึ่งการศึกษาในระดับนี้มีจุดประสงค์เพื่อปูพื้นฐานด้านการเขียน การอ่าน และการคำนวณให้แก่ นักเรียน เพื่อจะได้นำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนานตนเอง

● **ระดับมัธยมศึกษา** การศึกษาระดับมัธยมศึกษาใช้เวลา 7-8 ปี (มัธยมศึกษา 1-5 ปี หรือ 1-6 ปีและเตรียมอุดมศึกษา 2 ปี)

- **ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีระยะเวลา 3 ปี หลังมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว นักเรียน

จะต้องทดสอบ BJCE (Brunei Junior Certificate of Education) จึงสามารถเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเลือกเรียนวิชาด้านช่าง และเทคนิคพื้นฐานที่สถาบันการศึกษาทางเทคนิคและอาชีวศึกษา

- **ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**

มีระยะเวลา 2-3 ปี นักเรียนจะเลือกเรียนสายศิลป์ สายวิทย์ หรือสายอาชีพ ตามแต่ผลการสอบ BJCE หลักจากเรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว (ระดับ 5) เด็กต้องสอบข้อสอบ Brunei-Cambridge General Certificate of Education : BCGCE "O" level หรือสำเร็จการศึกษาระดับ 6 เด็กต้องสอบข้อสอบ Brunei-Cambridge General Certificate of Education : BCGCE "A" level แล้วจึงจะมีสิทธิ์เรียนต่อระดับเตรียมอุดมศึกษา

- **ระดับเตรียมอุดมศึกษา** มีระยะเวลา 2 ปี

● **ระดับปริญญาตรี** การศึกษาระดับปริญญาตรีจะให้เวลาประมาณ 3-4 ปี และจะจัดให้กับเด็กที่มีผลการศึกษาคดี มีศักยภาพในการศึกษาต่อได้ หรือศึกษาในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศ ซึ่งมีทั้งมหาวิทยาลัย สถาบันอาชีวและเทคนิคต่าง ๆ วิทยาลัยต่าง ๆ

การจัดการศึกษาของบรูไนถือได้ว่าเป็นรัฐสวัสดิการที่ดีที่สุดประเทศหนึ่ง เนื่องจากรัฐจัดการศึกษาแบบให้เปล่าทุกระดับ นโยบายการศึกษาของบรูไนได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักของแผนการศึกษาและแผนพัฒนาชาติโดยมีการกำหนดตัวชี้วัด KPI อย่างชัดเจน มีการติดตามและรายงานผลอย่างกว้างขวางมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือพัฒนาขีดความสามารถด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และร่างกายของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับการพัฒนาสังคม บรูไนจึงเป็นประเทศรณิศึกษานำมาพิจารณาปรับใช้กับการศึกษาของไทย.

จัดทำโดย

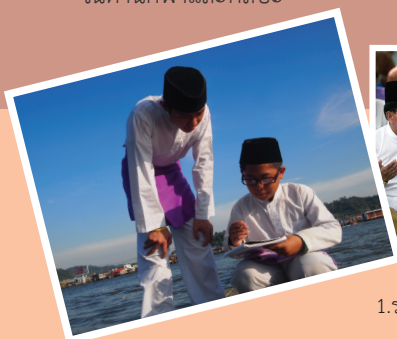
นางสาวสุดาพร รักษาชาติ
สำนักบริหารกลาง

ข้อมูลอ้างอิง :

1. รายงานการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเรื่องการจัดงานด้านนโยบายการศึกษาขององค์กรนโยบายการศึกษาระดับชาติในกลุ่มประเทศอาเซียนและอาเซียนบวกสาม

ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. เอกสารประกอบการสัมมนาการจัดการการศึกษาเรื่อง “การจัดการการศึกษาในประชาคมอาเซียน : รากฐานของการพัฒนา” วันเสาร์ที่ 23 พฤศจิกายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

3. ข้อมูลประเทศบรูไน : http://www.lampangvc.ac.th/lvcasean/page_brunei6.html

นายณัฐพล รังสิตพล รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แถลงข่าวประเด็น “ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) เดือนกันยายน 2558” เปิดเผยว่า อุตสาหกรรมรถยนต์ยังคงขยายตัวที่ร้อยละ 4.38 อุตสาหกรรมอาหารขยายตัวร้อยละ 2.3 ส่วนดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) เดือนกันยายน 2558 หดตัวน้อยลงเหลือร้อยละ 3.6 ประเทศที่ยังขยายตัวได้อย่างมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ขยายตัวในระดับต่ำ ขณะที่ในบางประเทศอย่างเกาหลีใต้ และ ไต้หวัน มี MPI ติดลบในช่วงเวลา สอดคล้องกับภาคการผลิตของไทย เมื่อวันศุกร์ที่ 30 ตุลาคม 2558 ณ สศอ.

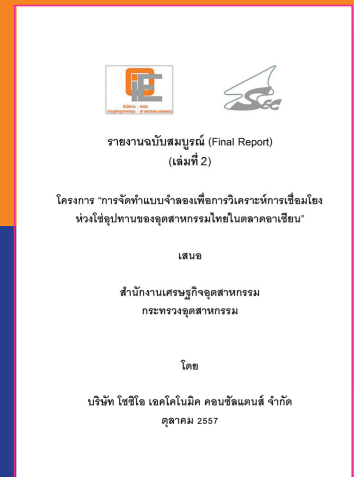
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้รับประกาศเกียรติคุณผ่านเกณฑ์การประกันคุณภาพงานด้านการตรวจสอบภายในภาครัฐ ในระดับ “เป็นไปตามมาตรฐาน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 โดยมี นางจริยา เต็นดวง หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในสำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นผู้แทนในการเข้ารับจากนายมัส แจ่มเวหา อธิบดีกรมบัญชีกลาง เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2558 ณ โรงแรมเดอะ ทวิน ทาวเวอร์

แนะนำ รายงานการศึกษา และวิจัยด้านอุตสาหกรรม

โครงการ “การจัดทำแบบจำลองเพื่อการวิเคราะห์การเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมไทยในตลาดอาเซียน”
เล่มที่ 1

โครงการ “การจัดทำแบบจำลองเพื่อการวิเคราะห์การเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมไทยในตลาดอาเซียน” เล่มที่ 2

โครงการจัดทำดัชนีคุณภาพภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นอกจากที่แนะนำมาด้านบนแล้ว ... ห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ยังมีรายงานการศึกษาและวิจัย ด้านอุตสาหกรรมในรายสาขาอื่น ๆ ให้บริการอีกมากมาย ... โดยท่านสามารถใช้บริการได้ที่ ห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ชั้น 2

ตึกสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม
โทร 0-2202-4349 Website <http://intra.oie.go.th/elibrary/>

